Inriktning för Region Hallands finansiering av Västkuststiftelsen 2027–2030

Bakgrund

Västkuststiftelsens huvudmän – Västra Götalandsregionen, Region Halland och Göteborgsregionens kommunalförbund – har sedan 2019 tydliggjort den långsiktiga inriktningen för organisationernas medfinansiering till stiftelsen.

Denna handling är upprättad utifrån Region Hallands roll att medfinansiera stiftelsen genom årliga verksamhetsbidrag. Övergripande är förväntningen att medfinansieringen ska bidra till den del av Västkuststiftelsens verksamhet som avser att göra de naturområden som stiftelsen förvaltar i Halland tillgängliga för friluftsliv och främja kunskapen och intresset för att vara ute i naturen bland invånare och besökare.

Under 2026 har dialog förts mellan Västkuststiftelsen och huvudmännen kring utformningen av inriktningsdokumentet för perioden 2027–2030. Dokumentet har i huvudsak samma utformning för samtliga huvudmän. Det skapar tydlighet för Västkuststiftelsen, förenklar uppföljningen och markerar att huvudmännen har en gemensam bild av vilka övergripande målsättningar stiftelsen ska arbeta utifrån. Samtidigt finns utrymme för att genomförandet kan anpassas till respektive huvudmans förutsättningar och behov. Därmed används en gemensam grund för inriktningen med likalydande uppdrag och indikatorer hos samtliga huvudmän, men med en anpassad beskrivning av hur arbetet stödjer den aktuella huvudmannens styrdokument. För Region Halland utgår arbetet från Regional utvecklingsstrategi för Halland, Strategi för hållbar tillväxt och Regional fysisk plan Halland.

Västkuststiftelsens roll i Halland: uppdrag och indikatorer 2027–2030

Halland – bästa livsplatsen är den långsiktiga gemensamma visionen för hela Halland. Det innebär att visionen är grundläggande för allt arbete som utförs och stöttas av Region Halland. Till grund för detta arbete finns Hallands strategi för hållbar regional utveckling 2021–2028 samt Regional fysisk plan Halland 2050.

Nedan beskrivs uppdrag och indikatorer för Västkuststiftelsens arbete i Halland. Indikatorerna följs upp årligen.

1. Gynna biologisk mångfald

Inriktning i uppdraget:

- Skapa biologiska värden och lärande genom kunskapsbaserad skötsel, restaurering och uppföljning.
- Bidra till stärkt innovationskraft genom att använda förvaltade natur- och friluftsområden som test- och demonstrationsmiljöer för nya arbetssätt.
- Öka kunskapen om naturen, allemansrätten och biologisk mångfald.

Indikatorer

Kvalitativa indikatorer:

- Beskrivning av hur naturvårdsinsatser prioriteras utifrån naturvärden, hotbilder och långsiktiga mål i reservaten
- Beskrivning av nya eller vidareutvecklade förvaltningsmetoder samt kompetenshöjande insatser inom området
- Beskrivning av hur kunskap om natur, allemansrätt och biologisk mångfald integreras i guidningar, naturpedagogik, skyltning och digital kommunikation inklusive exempel på hur innehåll och pedagogik anpassas till olika målgrupper
- Beskrivning av genomförda samverkansprojekt med utbildningsaktörer, näringsliv och civilsamhälle
- Beskrivning av arbetet med Västerhavsveckan
- Beskrivning av arbetet med strandstädning

Kvantitativa indikatorer:

- Antal deltagare i guidade vandringar och aktiviteter per år
- Antal elever som deltar i naturpedagogisk verksamhet per år
- Antal deltagare på Västerhavsveckan
- Antal kilo marint skräp som städas upp

Koppling till Region Hallands styrande dokument

- **Regional utvecklingsstrategi för Halland:** Bidrar till visionen om Halland som bästa livsplatsen genom att stärka livskraft, delaktighet och miljömässigt hållbar utveckling utan att förbruka eller missbruka naturresurser.
- **Hallands strategi för hållbar tillväxt:** Stödjer grön omställning och attraktiva, hållbara livsmiljöer genom kunskapsbaserad naturvård, restaurering, lärande och samverkan kring naturens värden.
- **Regional fysisk plan Halland:** Kopplar till arbetet med robusta och resilienta strukturer där grön och blå infrastruktur, ekologiska samband och varsam mark- och vattenanvändning är viktiga förutsättningar för långsiktigt hållbara livsmiljöer.

2. Öka tillgänglighet

Inriktning i uppdraget:

- Främja jämlik tillgång och möjlighet att besöka naturområden och leder.

Indikatorer

Kvalitativa indikatorer:

- Beskrivning av hur tillgänglighetsperspektivet integreras i planering av förbättringsåtgärder

- Exempel på hur dialog förs med olika användargrupper kring behov, hinder och användbarhet
- Beskrivning av hur arbetet med information och skyltning utvecklas och anpassas för ökad tillgänglighet
- Beskrivning av arbete för att underlätta för olika målgrupper att kunna besöka naturområden och leder.
- Beskrivning av hur arbetet med att utveckla naturområdens nåbarhet med kollektivtrafik utvecklas.

Kvantitativa indikatorer:

- Antal naturområden där tillgänglighetsanpassande åtgärder genomförts under året
- Räckvidd via digitala kanaler

Koppling till Region Hallands styrande dokument

- **Regional utvecklingsstrategi för Halland:** Bidrar till ett mer sammanhållet och delaktigt Halland genom att stärka människors möjlighet till meningsfull fritid, goda livsvillkor och jämlik tillgång till attraktiva livsmiljöer.
- **Hallands strategi för hållbar tillväxt:** Stödjer strategiområdet attraktiva och hållbara livsmiljöer genom att göra natur- och friluftsområden mer nåbara, användbara och inkluderande för olika målgrupper.
- **Regional fysisk plan Halland:** Kopplar tydligt till målområdet om en tillgänglig, inkluderande och sammanhållen region, där fysiska strukturer, leder, kollektivtrafik och platser behöver utvecklas så att fler kan ta del av Hallands natur- och friluftsmiljöer.

3. Knyta samman regionen

Inriktning i uppdraget:

- Arbeta för attraktiv platsutveckling genom god skötsel och infrastruktur i naturområden och på leder.

Indikatorer

Kvalitativa indikatorer:

- Beskrivning av hur samverkan med kommuner och andra aktörer fungerar i praktiken kring leder, naturområden och platsutveckling.
- Exempel på hur stiftelsen bidrar till en sammanhållen standard, orienterbarhet och helhetsupplevelse längs leder och i naturområden.
- Reflektion kring hur natur- och friluftsinfrastruktur bidrar till lokal och regional attraktionskraft.

Kvantitativ indikator, ej aktuell för uppföljning i Halland:

- Antal kommuner i Västra Götaland respektive utanför regionen som Västkuststiftelsen samarbetar med genom formella samarbetsavtal. Västkuststiftelsen har inte motsvarande uppdrag i Halland.

Koppling till Region Hallands styrande dokument

- **Regional utvecklingsstrategi för Halland:** Bidrar till ett mer sammanhållet och livskraftigt Halland genom att stärka sambanden mellan platser, skapa attraktiva livsmiljöer och understödja utveckling i hela länet.
- **Hallands strategi för hållbar tillväxt:** Stödjer attraktiva och hållbara livsmiljöer samt hållbar regional tillväxt genom platsutveckling, samverkan och infrastruktur som stärker både vardagsliv, friluftsliv och besöksnäring.
- **Regional fysisk plan Halland:** Kopplar till planens inriktning om att Halland ska hänga ihop genom sammanhängande strukturer, flerkärnighet, god orienterbarhet och samordnad utveckling av natur-, frilufts- och transportinfrastruktur.

4. Främja lokalt näringsliv

Inriktning i uppdraget:

- Skapa goda förutsättningar för lokala entreprenörer att verka och utvecklas i och runt de naturområden och leder som stiftelsen förvaltar.

Indikator

Kvalitativ indikator:

- Beskrivning av hur upphandlingar och uppdrag utformas för att möjliggöra deltagande för lokala och mindre entreprenörer och hur samverkan med entreprenörer genomförs

Koppling till Region Hallands styrande dokument

- **Regional utvecklingsstrategi för Halland:** Bidrar till Halland som bästa livsplatsen genom att stärka livskraftiga lokalsamhällen, goda försörjningsmöjligheter och en attraktiv livsmiljö där människor kan bo, verka och besöka.
- **Hallands strategi för hållbar tillväxt:** Har särskild koppling till förnyelseförmåga och konkurrenskraft, entreprenörskap och besöksnäring genom att uppdrag och samverkan kan utformas så att lokala och mindre företag får bättre möjligheter att medverka i en hållbar utveckling.
- **Regional fysisk plan Halland:** Kopplar till planens ambition om attraktivitet, hållbar utveckling och samhällsnytta genom att natur- och friluftsmiljöer utvecklas som platser där lokala företag, besöksnäring och platsutveckling kan samspela utan att naturvärden exploateras.

Verksamhetsbeskrivning Västkuststiftelsen

Västkuststiftelsen bildades 1962 och arbetar för att värdefull natur skyddas som naturreservat och för att naturområdena görs tillgängliga för friluftsliv i Västra Götaland och Halland. Länsstyrelserna beslutar om naturreservat och har gett Västkuststiftelsen i uppdrag att förvalta de flesta inom Västra Götalands län och ett tiotal inom Hallands län, där en annan förvaltningsmodell sedan länge har tillämpats. Stiftelsen samordnar strandstädning längs norra delen av Västerhavet från och med Kungsbacka kommun i söder. Sedan 2026 ansvarar stiftelsen för samordning och genomförande av Västerhavsveckan i både Halland och Västra Götaland.

Organisation

Västkuststiftelsens styrelse utses av de tre huvudmännen. Sju ledamöter och tre ersättare utses av Västra Götalandsregionen, två ledamöter och en ersättare utses vardera av Region Halland och Göteborgsregionens kommunalförbund. Styrelsens mandatfördelning styrs av valresultatet i regionerna. Även länsstyrelserna i Västra Götaland och Halland är representerade i styrelsen. Styrelsen har sitt säte i Göteborg och en ny styrelse utses varje mandatperiod.

Västkuststiftelsen leds av en vd och har omkring 30 anställda. Den verksamhet som omfattar praktisk naturvård och skogsvård utförs till allra största delen av entreprenörer som anlitas via länsstyrelsens upphandlade avtal.

Ekonomi

Västkuststiftelsen omsatte cirka 88 miljoner kronor 2025, varav huvudmännens bidrag utgjorde drygt 40 miljoner kronor (cirka 46 %) och fördelades enligt nedan:

- Västra Götalandsregionen: 34 943 635 kr
- Region Halland: 1 341 000 kr
- Göteborgsregionens kommunalförbund: 3 783 000 kr

Uppdraget från länsstyrelserna att förvalta och sköta naturreservat har ökat i omfattning över tid, men till följd av olika förvaltningsmodeller har ökningen varit störst i Västra Götalands län. Även andra uppdrag och projekt har ökat i omfattning under senare år.

Finansiering från Region Halland

Det årliga verksamhetsbidraget beräknas från verksamhetsbidraget 2027 (1 420 000 kr) och räknas årligen upp med årets LPIK (löne- och prisindex).

Redovisning, mötesrutiner och utvärdering under perioden

Västkuststiftelsens ledning ska besöka regionstyrelsen eller dess utskott en gång per år för att redogöra för verksamheten och hur arbetet utvecklas utifrån den långsiktiga inriktningen. Mötet ska äga rum på våren.

Det årliga verksamhetsbidraget rapporteras och följs upp i Region Hallands gemensamma verksamhetsuppföljning och bokslut.

Västkuststiftelsens årsredovisning ska lämnas till regionfullmäktige, som också fattar beslut om ansvarsfrihet.

Utöver den årliga uppföljningen av verksamhetsbidraget kommer en övergripande utvärdering att göras mot slutet av perioden. Utvärderingen ska genomföras gemensamt med övriga huvudmän, men kan vid behov kompletteras med en särskild uppföljning av arbetet i Halland.